

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Сучасний розвиток країн/регіонів»

Курс	Перший
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітня програма:	291. 00.02. Регіональні студії
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Форма проведення:	Письмова
Тривалість проведення:	2 академічні години (1 год. 20 хв.)
Максимальна кількість балів: 40 балів	22 тести

Форма проведення: письмова, написання тестів. Два запитання з відкритими розгорнутими відповідями (по 10 балів) і двадцять тестових запитань (1 бал кожне). Екзамен проводиться в університетській аудиторії у формі з використанням персональних комп'ютерів, якщо ситуація дозволяє проведення освітнього процесу очно. Якщо ж освітній процес проходить дистанційно, то екзамен проводиться онлайн в режимі ЕНК.

Відповідно до освітньо-професійної програми 291.00.02 Регіональні студії за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітній компонент «Сучасний розвиток країн / регіонів» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.
- СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.
- СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.
- СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.
- СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори,

розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СКу11. Здатність збирати, обробляти, аналізувати інформацію про безпековий, політичний, економічний, культурний виміри розвитку країн/регіонів

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

40-38 балів – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу, з можливими незначними недоліками;

37-35 балів – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок;

34-30 балів – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок;

29-25 балів – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності;

24-20 балів – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь);

19-1 балів – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання.

Загальна оцінка за дисципліну формується наступним чином: до середньозваженої оцінки за семестр (складається з кількості балів за кожний змістовий модуль), яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум 100 балів.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Розкрийте предмет, об'єкт та завдання курсу СРКР.
2. Розкрийте наші уявлення про простір.
3. Проаналізуйте структурність геопростору.
4. Назвіть одиниці геопростору.
5. Охарактеризуйте поняття «концентрації і стратифікації».
6. Назвіть типи просторових утворень.
7. Назвіть принципи організації простору.
8. Охарактеризуйте підходи до визначення регіонів.
9. Назвіть типи регіонів.
10. Розкрийте поняття фізико-географічні регіони.
11. Розкрийте поняття ієрархія регіонів.
12. Охарактеризуйте поняття регіон і регіоналізм.
13. Дайте визначення регіоналізму як наукової течії.
14. Проаналізуйте співвідношення понять Регіонознавство – країнознавство – краєзнавство.
15. Дайте визначення комплексному країнознавству.
16. Дайте визначення проблемному країнознавству.
17. Розкрийте суть комплексної країнознавчої характеристики.
18. Назвіть та розкрийте суть поняття галузеві «країнознавства».
19. Дайте визначення поняттю «краєзнавство».
20. Визначте кордони регіонів.
21. Розкрийте співвідношення державних і економічних кордонів.

22. Проаналізуйте поняття «культура і цивілізація».
23. Охарактеризуйте культурну інтеграція світу і регіоналізм.
24. Визначте культуру як «твердий осад» суспільно-політичних територіальних формувань.
25. Розкрийте поняття культурно-релігійної ідентичності.
26. Охарактеризуйте регіональна свідомість.
27. Проаналізуйте соціальну уніфікацію і соціальну виключність як чинники регіоналізму.
28. Назвіть «осьові лінії» поширення цивілізацій.
29. Визначте ареали і «розломи» сучасних цивілізацій.
30. Охарактеризуйте цивілізації Сходу.
31. Охарактеризуйте індуїстську цивілізацію.
32. Охарактеризуйте китайсько-конфуціанську цивілізацію.
33. Охарактеризуйте японську цивілізацію.
34. Охарактеризуйте ісламську цивілізацію.
35. Охарактеризуйте африканську цивілізацію.
36. Охарактеризуйте західну цивілізацію.
37. Охарактеризуйте латиноамериканську цивілізацію.
38. Поясніть контрверсійність поняття православна цивілізація.
39. Розкрийте поняття західноєвропейська ідентичність.
40. Визначте фізико-географічний регіоналізм Європи.
41. Розкрийте геополітичну і економіко-географічну регіоналізацію Європи.
42. Назвіть культурно-історичні регіони Європи.
43. Проаналізуйте Європу ХХ – початку ХХІ ст. і регіоналізм.
44. Охарактеризуйте смислові відтінки поняття «Східна Європа».
45. Дайте визначення Середня Європа і Європа Східна.
46. Визначте поняття «Східна Європа другої половини ХХ ст. як маргінальний простір».
47. Розкрийте фізико-географічний регіоналізм Східної Європи.
48. Розкрийте економічний регіоналізм Східної Європи.
49. Назвіть культурно-історичні провінції Східної Європи.
50. Охарактеризуйте східноєвропейський регіон у ХХІ ст.
51. Визначте культурно-історичну диференціацію Азії.
52. Розкрийте поняття Близький Схід, Середній Схід.
53. Визначте арабський регіон.
54. Проаналізуйте культуру і релігію як інтеграційні чинники в Азії.
55. Розкрийте поняття етнічного регіоналізму.
56. Визначте адміністративно-політичну регіоналізацію Азії.
57. Охарактеризуйте фізико-географічну регіоналізацію Азії.
58. Охарактеризуйте фізико-географічну регіоналізацію Африки.
59. Проаналізуйте економічний регіоналізм Африки.
60. Розкрийте північноамериканську (англосакську) ідентичність.
61. Розкрийте латиноамериканську ідентичність.
62. Охарактеризуйте адміністративно-політичну регіоналізацію Америки.
63. Проаналізуйте співвідношення понять «корінне населення Америки» і «регіоналізм».
64. Розкрийте поняття «Квебекського регіоналізму» у Канаді.
65. Розкрийте фізико-географічну регіоналізацію Північної Америки.
66. Розкрийте фізико-географічну регіоналізацію Південної Америки.
67. Назвіть країни, які входять до регіону Центральної Америки

68. Проаналізуйте економічний регіоналізм Америки.
69. Охарактеризуйте основні цілі та завдання Північноамериканської асоціації вільної торгівлі (NAFTA) та торговельної угоди USMCA .
70. Розкрийте зміст поняття «Глобальний Південь»

Перелік рекомендованої літератури та навчальних матеріалів.

Рекомендована література:

Аджемоглу Д., Робінсон Д. Чому нації занепадають / пер. з англ. О. Дем'янчука. 2 вид., випр. К. Нашформат, 2017. 440 с.

Бжезинський З. Велика шахівниця / пер. з англ. О. Фешовець. Х.: Ранок; Фабула, 2019. 288 с.

Бойченко І. В., Романенко О. В., Бойченко М. І., Куценко В. І., Багінський В. В. Цивілізація: структура і динаміка / Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України; Київський ін-т бізнесу та технологій ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка / І.В.Бойченко (заг.ред.). К.: Видавець КУПРІЯНОВА О.О., 2003. 448 с.

Глобальна периферія в XXI ст.: засади, закономірності та умови цивілізаційного ренесансу. Збірник наукових праць / За загальною редакцією д.і.н., проф. Гури В.К. Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України. Київ: LAT, 2014. 390 с.

Головченко В.І. Регіонознавство: Азія, Африка й Латинська Америка: Навчальний посібник. К., 2012.

Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник. Чернівці: Книги – XXI, 2006. 424 с.

Інтеграційні виміри трансформації пострадянського простору: монографія / за редакцією кандидата історичних наук, доцента А. Г. Бульвінського; передмова доктора історичних наук, професора, член-кореспондента НАН України А.І. Кудряченка; К. ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. 560 с.

Історія європейської ментальності / За ред. П. Дінцельбахера: Пер. з нім. Львів: Літопис, 2004. 720 с.

Китайська цивілізація: традиції та сучасність / НАН України; Інститут сходознавства ім. А.Кримського; Українська асоціація китаєзнавців / Л.В. Матвеева (голов.ред.). К., 2005. 112 с. Країнознавство: навч. посіб. / О. В. Килин; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів, 2014. 471 с.

Країнознавство: підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін.; за ред. [М. С. Дорошка]. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2012. 439 с.

Мак-Ніл В. Піднесення Заходу. Історія людського суспільства. К.: Ніка-Центр, 2002. 1112 с.

Павленко Ю. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства. К.: Либідь, 1999. 360 с.

Регіонознавство: підручник / В.В.Копійка, В.П. Крижанівський, М.С. Дорошко, та ін. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. 642 с.

Ткач О.І. Модернізація політичних систем країн Латинської Америки. Політологічний аналіз. К.: Ніка-Центр, 2006. 312 с.

Інші навчальні матеріали:

1. Лекції в ЕНК «Сучасний розвиток країн-регіонів».
2. Доповіді та презентації на семінарських та практичних заняттях.
3. Виконані завдання самостійної роботи.

Зразок тестового завданн

1. Чинна угода континентальної торгівлі називається:
- a. ЄврАзЕС
  - b. NAFTA
  - c. ASEAN
  - d. USMCA

Програма екзамену розглянута і затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин. Протокол № 5 від 16 листопада 2023 р.

Екзаменатор

О. А. Брайчевська

Завідувач кафедри

В.М. Яблонський